

# Daltonboek

## Daltonschool De Wegwijzer

2024-2025



# Inhoud

Inleiding .....	3
Hoofdstuk 1: Geschiedenis en beleid .....	4
<b>1.1 Geschiedenis van basisschool De Wegwijzer .....</b>	<b>4</b>
<b>1.2 Doelgroep Daltonboek .....</b>	<b>5</b>
<b>1.3 Relatie met andere beleidsstukken .....</b>	<b>5</b>
1.3.1. Schoolplan .....	5
1.3.2. Schoolgids .....	5
Hoofdstuk 2: Visie van de school .....	6
<b>2.1 Hier staan wij voor .....</b>	<b>6</b>
<b>2.2 Kenmerken van Daltononderwijs .....</b>	<b>6</b>
2.2.1. Vrijheid en verantwoordelijkheid .....	6
2.2.2. Zelfstandigheid .....	6
2.2.3. Samenwerken .....	6
2.2.4. Reflectie .....	7
<b>2.3 Positie binnen de school .....</b>	<b>7</b>
2.3.1. De leerkracht en onderwijsondersteunend personeel .....	7
2.3.2. Daltoncoördinator .....	7
2.3.3. De leerlingenraad .....	7
Hoofdstuk 3: Daltononderwijs in de praktijk .....	8
<b>3.1 Dagkleuren .....</b>	<b>8</b>
<b>3.2 Dagplanning .....</b>	<b>9</b>
<b>3.3 De taakbrief, keuzewerk en kiesbord .....</b>	<b>10</b>
<b>3.4 Periodedoel .....</b>	<b>11</b>
<b>3.5 Omgaan met uitgestelde aandacht .....</b>	<b>11</b>
<b>3.6 Maatjeswerk .....</b>	<b>12</b>
<b>3.7 Zelfcorrectie door leerkracht of het kind .....</b>	<b>12</b>
<b>3.8 Werkplekken/Werkpassen .....</b>	<b>12</b>
3.8.1 Samenwerkingsplekken .....	13
3.8.2 Stille werkplekken .....	13
<b>3.9 Groepsdoorbrekend werken .....</b>	<b>13</b>
<b>3.10 Tutorrekenen .....</b>	<b>13</b>
<b>3.11 Tutorspelen .....</b>	<b>14</b>
<b>3.12 Talentenmiddag .....</b>	<b>14</b>
<b>3.13 Creamiddagen .....</b>	<b>14</b>
<b>3.14 Leerlingenraad .....</b>	<b>15</b>

<b>3.15 Dalton-rapport</b> .....	<b>15</b>
<b>3.16 Coöperatieve werkvormen</b> .....	<b>16</b>
<b>3.17 De bibliotheek op school</b> .....	<b>16</b>
<b>3.18 Groene schoolplein</b> .....	<b>17</b>
<b>3.19 Koken</b> .....	<b>17</b>
<b>3.20 Loslaten van de methode</b> .....	<b>17</b>
Hoofstuk 4: Onze 'Daltonparels' .....	18
<b>4.1 Onze gelukswijzer</b> .....	<b>18</b>
<b>4.2 Werken in vrijheid</b> .....	<b>18</b>
<b>4.3 Groepsdoorbrekend werken</b> .....	<b>18</b>
<b>4.4 Tutor rekenen</b> .....	<b>19</b>
<b>4.5 Tutor spelen (een parel in wording)</b> .....	<b>19</b>
Bijlage 1: Goede Daltonleerkracht .....	20
Bijlage 2: Voorbeeld weektaak.....	22

## Inleiding

Dit Daltonboek is gemaakt voor iedereen die geïnteresseerd is in het Daltononderwijs op onze basisschool De Wegwijzer. Wij willen u door middel van dit boek een kijkje geven in ons daltononderwijs, waar wij als team erg trots op zijn.

In de inhoudsopgave kunt u zien hoe dit Daltonboek is opgebouwd. Wij hopen dat u na het lezen van dit Daltonboek een duidelijk beeld heeft van Daltononderwijs op Basisschool De Wegwijzer.

Lijkt het u een geschikte school voor uw kind, kom dan vooral eens ons bezoeken. Om een eerste indruk te geven willen we u graag het volgende filmpje laten zien:



Enthousiast geworden? Kom ons dan vooral bezoeken. Dan kunnen we elkaar ontmoeten op onze prachtige school.

Namens het team van basisschool De Wegwijzer,

Daniële Ossenvoort, plaatsvervangend directeur  
Marvin Klunder, Dalton coördinator

# Hoofdstuk 1: Geschiedenis en beleid

## 1.1 Geschiedenis van basisschool De Wegwijzer



▲ © De Wegwijzer

### **De Wegwijzer Losser is nu Daltonschool**

LOSSER - Basisschool De Wegwijzer in Losser mag zich sinds vrijdag een Daltonschool noemen. Daarvoor is gisteren de speciale Dalton vlag uitgehangen bij de school aan de Sperwerstraat.

Wat een prachtig bericht was dit in de Tubantia. We werden in oktober 2017 officieel een daltonschool. Het team van de Wegwijzer heeft met zijn allen de opleiding gevolgd en aan het einde van deze tweejarige opleiding hadden we de gewenste Daltonlicentie binnen. Wij mogen met trots terugkijken op deze mooie manier van lesgeven aan kinderen en doen dat nog steeds met veel plezier. Het kind staat centraal en daarbij wordt gewerkt aan de 5 kernwaarden van Dalton: verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, reflectie, samenwerken en effectiviteit. We hebben hierbij onze eigen gelukswijzer ontwikkeld, die je veel terugziet komen binnen de school:

### **Onze gelukswijzer**



Op De Wegwijzer vinden we het belangrijk dat er een goede sfeer is tussen de leerkrachten en kinderen, tussen de kinderen onderling en tussen de leerkrachten onderling. Een goed pedagogisch klimaat vormt de stevige basis voor het optimaal leren en ontwikkelen. Gezamenlijk nemen we onze verantwoordelijkheid voor het welbevinden van de kinderen en voor de zorg voor ons gebouw en de schoolomgeving.

We geven ons pedagogisch klimaat vorm door het stimuleren van een positieve en veilige sfeer in de school. Daltononderwijs helpt ons dit vorm te kunnen geven. We hebben duidelijke gedragsverwachtingen geformuleerd aan de hand van 'onze gelukswijzer'. Deze gelukswijzer is aanwezig in de hele school en geeft houvast welke regels waar gelden. Aan het begin van het schooljaar starten we met gouden weken, om een positieve groepsvorming te stimuleren. Na de kerstvakantie nog een zilveren week met opnieuw specifieke aandacht voor de goede sfeer in de groep en school. De gelukswijzer is door het jaar de rode draad van onze pedagogisch sterke school.

## 1.2 Doelgroep Daltonboek

De doelgroep van dit Daltonboek is breed. Het Daltonboek is gemaakt voor de school en team, ouders, schoolinspectie en natuurlijk voor mensen die interesse hebben in onze school. Wij willen namelijk ieder kind de kans geven om op deze mooie manier les te krijgen, waarbij de eigen ontwikkeling van het kind voorop staat en de leerling hierbij eigenaarschap heeft.

## 1.3 Relatie met andere beleidsstukken

Het Daltonboek van basisschool De Wegwijzer sluit prachtig aan op andere belangrijke stukken:

### 1.3.1. Schoolplan

Elke 4 jaar stelt de school opnieuw een schoolplan op. Hierin is te vinden op welke manier er wordt gewerkt binnen een bepaalde school, waarom er op die manier wordt gewerkt, wat hiervoor nodig is én wat het beleid voor de komende jaren is. Dalton heeft hier natuurlijk een belangrijk aandeel in. Dalton is de basis waarop wij werken. Hierdoor ademen veel punten uit het schoolplan Dalton. Ook helpt het schoolplan hoe we ons als Daltonschoon kunnen blijven ontwikkelen. In alle onderdelen van de plannen proef je ons school motto: 'Vol vertrouwen groeien van geluk.'

### 1.3.2. Schoolgids

In de schoolgids van Basisschool De Wegwijzer staat beschreven waar onze school voor staat, en hoe wij één en ander proberen te realiseren, ook wat betreft ons daltononderwijs. Er wordt aangegeven wat ouders van ons kunnen verwachten. Daarbij heeft de gelukswijzer een prominente rol. Ook staat er een overzicht in van resultaten van het afgelopen schooljaar en overige belangrijke informatie over onze school.

## Hoofdstuk 2: Visie van de school



### 2.1 Hier staan wij voor

Bij ons op De Wegwijzer willen we dat iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn. Wij geloven dat ieder kind uniek is en zichzelf kan ontwikkelen tot een zelfstandige, verantwoordelijke, gelukkige wereldburger met lef. Onze gelukswijzer helpt ons hierbij. Door deze te borgen in ons krachtige Daltononderwijs, ontwikkelen kinderen stevige basisvaardigheden en talenten.

### 2.2 Kenmerken van Daltononderwijs

Zoals hierboven genoemd is de gelukswijzer de basis van ons onderwijs. Hieronder kunt u lezen wat onze gelukswijzer precies inhoudt.

#### 2.2.1. Vrijheid en verantwoordelijkheid

Vrijheid en verantwoordelijkheid is nodig om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Hierbij heeft het kind structuur nodig. Daarbinnen kunnen zij flexibel zijn en eigenaarschap tonen over hun leren. Daarbij tonen wij lef, zijn zorgzaam en houden rekening met elkaar.



#### **Verantwoordelijkheid**

Wij zorgen voor elkaar en voor de wereld om ons heen!

#### 2.2.2. Zelfstandigheid

Om in het latere leven goed te kunnen functioneren is het nodig dat leerlingen leren doelgericht keuzes te maken. Daarbij is het van belang kinderen te helpen beoordelen welke keuzes waardevol zijn. Zo ontwikkelen we een sterke basis voor persoonlijk leiderschap en effectiviteit. We denken proactief, creatief en in mogelijkheden. We leren trots te zijn op wie we zijn en vieren onze fouten en successen!



#### **Zelfstandigheid**

We zijn trots op wie we zijn!



#### **Samenwerken**

We spelen en leren samen!

#### 2.2.3. Samenwerken

Jezelf zijn en eigen keuzes maken vinden wij heel belangrijk, maar we hebben elkaar hierbij nodig. Samen kom je verder door elkaar te steunen, te respecteren en van elkaar te leren. We zetten onze omgeving in en creëren win-win situaties om onze gezamenlijke doelen te bereiken.

#### 2.2.4. Reflectie

Wij reflecteren om onszelf en een ander beter te leren kennen. We leren wat we zelf kunnen en nodig hebben om ons goed te voelen. We (ver)kennen onze talenten en gebruiken feedback die we van andere krijgen om te groeien.



### 2.3 Positie binnen de school

#### 2.3.1. De leerkracht en ondersteunend personeel

De leerkrachten doen ertoe. Zij helpen en coachen de leerlingen in hun (didactische) ontwikkelingen. Hierbij hebben zij een voorbeeldfunctie. De leerkrachten van basisschool De Wegwijzer hebben daarom een houding, waarbij de leerkracht leerlingen stimuleert zelf problemen op te lossen. De leerkracht biedt meerdere oplossingsstrategieën aan, waarbij de leerkracht de leerlingen ruimte geeft zichzelf te ontwikkelen en waarbij de leerkracht open staat voor de eigen inbreng van leerlingen. Hierbij wordt in alle gevallen vooral gekeken naar wat het kind nodig heeft, want elk kind is uniek. Om de leerkrachten scherp te houden, hebben wij een eigen meetinstrument voor onze leerkrachten gemaakt: De gelukkig Daltonleerkracht. Deze kunt u zien in [bijlage 1](#).

De leerkrachten maken dit krachtige onderwijs natuurlijk niet alleen. Zij worden geholpen door het ondersteunend personeel (OOP). Denk hierbij aan onderwijsassistenten, IB-er, directie en de conciërge. Zij ondersteunen de leerkrachten op meerdere gebieden, zodat we samen zo goed mogelijk kunnen helpen bij de ontwikkeling van de kinderen.

#### 2.3.2. Daltoncoördinator

De Daltoncoördinator is de persoon die verantwoordelijk is voor het daltononderwijs en alle kernwaarden voor ogen houdt. De coördinator zet de lijn uit op Daltongebied voor de hele school. Dit doet hij door middel van observaties in klassen, het geven van informatie tijdens vergaderingen en het in gesprek gaan met betrokkenen. Hierbij wordt hij geholpen door directie en het Daltoncoördinatorennetwerk. De coördinator (vaak met de directrice) gaat jaarlijks naar vier bijeenkomsten, waarbij directeuren en Daltoncoördinatoren samen komen. Bij deze bijeenkomsten houden de aanwezigen zich bezig met het ontwikkelen van kennis over Dalton. Ook gaan de aanwezigen met elkaar in gesprek om de eigen school zo goed mogelijk te ontwikkelen met betrekking tot Dalton. Deze inzichten neemt de Daltoncoördinator mee terug naar school. Hij bespreekt dit met het team, om zo het Daltononderwijs binnen de Wegwijzer zo sterk mogelijk te maken. Daarnaast bezoekt hij het Daltoncafé online meerdere keren per jaar, die worden georganiseerd door de NDV (Nederlandse Dalton Vereniging). In november 2024 gaat onze Daltoncoördinator een opleiding hiervoor volgen bij het Saxion in Deventer. Hij heeft al wel ervaring opgedaan de laatste 1,5 jaar in het onderwijs en de mooie DON-dagen te Deventer.

#### 2.3.3. De leerlingenraad

Binnen Basisschool De Wegwijzer vinden we het belangrijk dat de leerlingen een eigen stem hebben binnen de schoolorganisatie. Daarom is er een leerlingenraad actief die bestaat uit acht leerlingen uit de groepen 5 t/m 8. De leerlingen in deze leerlingenraad vertegenwoordigen de stem van de school. Voorafgaand aan alle leerlingenraden hebben de klassen een klassenvergadering, waarin zij het



klassendoel (behorende bij een bepaalde kernwaarde) gaan bepalen; vanuit de leerlingenraad worden ideeën besproken, maar de klas met zelf ook met ideeën komen. Deze inbreng wordt meegenomen naar de leerlingenraad. Op deze manier is de leerlingenraad een stem van de hele school. Waarover de leerlingenraad meedenkt en hoe de leerlingenraad wordt gekozen leest u in hoofdstuk 3.14.

Sinds 2023 heeft de directeur-bestuurder, onze Daltoncoördinator en twee leerkrachten van andere basisscholen een gemeenschappelijke leerlingenraad in het leven geroepen. Onze school neemt deel aan deze gemeenschappelijke leerlingenraad. Hierbij zijn meerdere scholen vertegenwoordigd. Zo kunnen de kinderen ook leren van en met andere scholen uit de stichting.

## Hoofdstuk 3: Daltononderwijs in de praktijk

### 3.1 Dagkleuren

Om structuur in de week (en dag) aan te bieden en tijdsbesef te stimuleren, werken we op Basisschool De Wegwijzer met vaste kleuren per dag. Deze kleuren zijn in elke klas te vinden op het bord bij de dagplanning van die dag. Elke dag wordt met een vaste kleur aangegeven. Deze kleuren worden ook gebruikt bij het plannen en reflecteren op de taak. Om de leerlingen deze structuur aan te leren hebben we een doorgaande lijn in de school gemaakt. Hieronder is te lezen wat in welke groepen wordt gebruikt. In groep 0/1 en 2 hebben we dagkaarten op de wand met de kleur van de dag en de leerkracht die die dag aanwezig is. Op de wand hangt een weektaak met de namen van de kinderen en de activiteiten. De kinderen kleuren de activiteit af met de kleur van die dag. In groep 3 t/m 8 wordt dit uitgebreid. Ook hier hangen de kleuren op de dagplanning met het overzicht van alle vakken die die dag gepland zijn. Daarnaast gebruiken de kinderen vanaf groep 4 de kleuren van de dag ook om aan het begin van de weektaak de taken te plannen. In de groepen 3 t/m 8 worden de kleuren gebruikt om af te tekenen wanneer ze de taak hebben gedaan. Op deze manier kan groep 4 t/m 8 reflecteren op het plannen van de taak.

De dagkleuren zijn als volgt:

	maandag
	dinsdag
	woensdag
	donderdag
	vrijdag

### 3.2 Dagplanning

Om structuur en tijdsbesef te creëren, wordt er in de verschillende groepen gewerkt met een dagplanning. Op deze dagplanning kunnen de kinderen zien wat er op elk moment gedaan wordt.

In groep 1 en 2 wordt gebruikgemaakt van dagritmekaarten en timetimers. De dagindeling wordt visueel weergegeven met grote kaarten waarop afbeeldingen staan die de activiteiten aanduiden. Deze kaarten hangen duidelijk zichtbaar in de groep. Een wasknijper geeft aan waar de leerlingen zich in de dag bevinden.



Daarnaast geven timetimers bij veel activiteiten aan hoeveel tijd er nog resteert, zodat de leerlingen leren omgaan met tijdsbesef en kunnen inschatten hoeveel tijd ze hebben voor een taak.

In de groepen 3 t/m 8 kunnen de kinderen via dagritmekaarten zien wat er op welk moment gedaan wordt. Op deze kaarten staat in tekst wat er gedaan wordt en zijn vaak voorzien van een bijpassend plaatje in de stijl van de geluukswijzer. Hieronder een voorbeeld van zo'n dagritmekaart van groep 3 t/m 8:



Naast de dagritmekaarten wordt er in groep 4 t/m 8 ook met een tijdsaanduiding gewerkt in kwartieren, het kwartiertjesrooster. Hiermee kunnen kinderen zien wat er op welke tijd gedaan wordt. Op deze manier kunnen leerlingen ook beter inschatten welke taken ze binnen de resterende tijd kunnen uitvoeren.

Ten slotte geven we op de dagplanning van groep 3 t/m 8 weer wat er gedaan wordt bij een vak en wat het lesdoel is. Op deze manier kunnen de leerlingen zelfstandig hun werk voorbereiden en klaar gaan zitten. Het lesdoel is waar mogelijk weergegeven in een voorbeeldopgave. Dit stelt de leerlingen in staat om te beoordelen of het volgen van de instructie noodzakelijk is. De leerkracht biedt hierbij ondersteuning door na de instructie langs te gaan en te controleren of de leerlingen de stof goed begrijpen en de strategie ook kloppend is. Hiernaast zie je een voorbeeld van een complete dagplanning:

dinsdag	30	januari	2024
08:30	dagopening		
08:45	rekenen	$883 + 60 = ?$	
09:00	les 13		
09:15			
09:30			
09:45	pauze		
10:00	gym		
10:15			
10:30	blink lezen	"Een spannend begin."	
10:45			
11:00	taal	Maud zit op de <u>blauwe</u> stoel.	
11:15			
11:30			
11:45	pauze		
12:00			
12:15	lezen		
12:30			
12:45			
13:00	spelling		
13:15	blz 63		
13:30	zelfst. werk		
13:45			
14:00			

Handwritten notes on the right side of the whiteboard:

- $883 + 60 = ?$
- 583
- "Een spannend begin."
- Maud zit op de blauwe stoel.
- A box containing the suffixes: -je, -pje, -tje. Next to it are the words: plankje, bloempje, kuetje.

### 3.3 De taakbrief, keuzewerk en kiesbord

Om te leren verstandige keuzes te maken en verantwoordelijkheid te tonen, werken wij met de taakbrief.

In de groepen 1 en 2 wordt er gewerkt met een kiesbord en taakbrief combinatie in de vorm van een klassikale aftekenlijst.

Tijdens ochtendpauze kiezen de leerlingen in welke hoek of met welk materiaal ze gaan spelen/werken. Ze doen dit door de magneet bij de juiste activiteit te plaatsen. Aan het aantal stippen is te zien, hoeveel plekken erop dat moment zijn bij de activiteit. Op het kiesbord wordt ook aangegeven op welk moment, welke leerling in de kleine kring zit voor extra instructie. Om ze alvast te leren omgaan met verantwoordelijkheid en plannen hebben ze een taakbrief waarin 4 taken van het kiesbord staan. Deze taken moeten de kinderen in een bepaalde periode sowieso een keer gedaan hebben.

Op deze aftekenlijst (zie foto hiernaast) kleuren ze het uitgevoerde werkje af met de kleur van die dag. Na de kerstvakantie van groep 2 wordt dit niet meer gedaan, maar krijgen de leerlingen een strookje mee op dezelfde manier als de aftekenlijst die ze tot dan toe gewend zijn. Op deze manier krijgen zij voor zichzelf een duidelijker overzicht van hun eigen werk. En zo meer inzicht in hun eigen handelen.

Weektaak groep 1				
Finn				
Isa				
Vanety				



#### Aftekenlijst groep 0

In groep 0 beginnen we nog niet meteen met de taakbrief, maar kijken we vooral naar het kind. Wanneer het kind eraan toe is, dan gaat de leerkracht het opstarten met de leerling.

Vanety				
--------	--	--	--	--

Afstreepstrookje eind groep 2

Vanaf groep 3 tot en met 8 werken we met een taakbrief per leerling, waarbij een logische opbouw zit in het aanleren van de weektaak. Op deze manier kunnen we de kinderen stap voor stap begeleiden in het steeds meer plannen en nemen van verantwoordelijk.

In groep 3 wordt er gewerkt met de afstreeptaken zoals eind groep 2, maar nu in de opzet waar de bovenbouw mee werkt. Herkenbaar in deze nieuwe vorm van de weektaak is ook de geluwxwijzer. Groep 3 hoeft nog niet te plannen aan het begin van de week, maar werkt net als groep 2 wel aan het afstrepen van de taak. Hier komt bij dat ze ook reflecteren hoe de taak is gegaan. Ze moeten door middel van het inkleuren van klavertjes vier aangeven hoe het werken aan de taak ging. De leerkracht gaat over het aantal ingekleurde klavertjes in gesprek met de leerling. Zo reflecteren ze samen op het product, maar vooral ook op het proces.

Groep 4 gaat verder met deze opzet, maar bereidt dit vanaf de herfstvakantie uit met het plannen aan het begin van de week. De leerling krijgt op deze weektaak de geschatte taaktijd per dag aangegeven. Er wordt in groep 4 daarnaast gewerkt aan een gemeenschappelijk klassendoel. Hierop gaan ze met de juf/meneer vooraf, tijdens en na het werken reflecteren.

Vanaf groep 5 staat er ook een persoonlijk leerdoel op de weektaak. Dit doel wordt samen met de leerkracht en eventueel ouders opgesteld. Door dit op de weektaak te benoemen blijft het doel in beeld en is de kans groter dat leerlingen ermee aan de slag gaan en dit halen. In groep 7 wordt dit uitgebreid naar twee leerdoelen per persoon (waarvan max. 1 een didactisch doel is).

Vanaf groep 6 beschrijven de leerlingen hun leerdoelen in MijnRapportfolio. Hierin moeten ze een plan van aanpak schrijven, waardoor ze op een realistische manier een bepaald doel gaan proberen te behalen. De leerlingen worden in het opstellen van doelen intensief begeleidt door de leerkracht.

Op de weektaak staan keuzetaken voor als de leerling de taken van de dag af heeft. Dit zijn leuke en leerzame activiteiten die de leerling als een soort van beloning mogen maken. Hierdoor proberen wij de leerlingen gemotiveerd te houden om hun weektaak af te krijgen. Afwisseling is hierbij ook erg belangrijk. Bij deze taak staat ook het periodedoel waar je met de klas aan werkt (wordt hieronder uitgelegd).

### 3.4 Periodedoel

In de groepen 4 t/m 8 wordt er gewerkt aan een periodedoel. Een periodedoel houdt in dat de leerlingen, vaak met de hele klas, een bepaalde periode werken aan één vaststaand doel, bijv. de tafel van 4, klokkijken etc. Deze doelen worden gekozen door de leerkracht (soms in samenspraak met de leerlingen). Deze worden gekozen op basis van wat de groep op didactisch gebied nodig heeft. Met deze doelen zorgen we ervoor dat de leerlingen op een leuke manier met een essentieel onderdeel van de leerstof bezig zijn, waardoor zij enthousiast zijn en de leerstof beter beheersen. Binnen dit leerdoel hebben leerlingen ook veel eigenaarschap over het leren. De leerlingen kiezen zelf wanneer ze aan dit doel werken tijdens de taaktijd en keuzetaken. De leerlingen bepalen zelf welke materialen ze gebruiken om aan het periodedoel te werken, om zodoende het periodedoel te behalen. Aan het eind van een bepaalde periode wordt gekeken of de leerling het periodedoel wel of niet heeft behaald en wordt besproken hoe verder. De periodetaak bestaat uit een bestand met hyperlinks, waarbij spelend leren voorop staat (learning must be fun). De leerlingen zijn dolenthousiast over deze manier van werken. Het eigenaarschap ligt bij de leerlingen en ze voelen zich hierdoor gemotiveerd en eigenaar van hun eigen leerwerk. Het ontwikkelen van deze periodedoelen bevindt zich in een uitvoerende fase, maar borging heeft het komende jaar nog aandacht nodig.

### 3.5 Omgaan met uitgestelde aandacht

Op onze school vinden wij het belangrijk dat kinderen leren met uitgestelde aandacht om te gaan. Onder uitgestelde aandacht verstaan we een periode waarin de leerkracht niet meteen beschikbaar is voor vragen of problemen van leerlingen. Door niet direct te helpen leren kinderen namelijk zelfstandiger te worden en worden zij creatiever in het zoeken naar oplossingen voor hun vraag of probleem. Dit kunnen de leerlingen zelf doen of met hun maatje en kijken ze zelfstandig naar wat er op dat moment handig is om te doen.

Na de instructie loopt de leerkracht een vaste ronde om te kijken of iedereen zelfstandig aan het werk kan. Daarna gaat de periode van de uitgestelde aandacht in. In de groepen 1 en 2 wordt hiervoor de time-timer gebruikt. Deze wordt op een bepaalde tijd gezet dat de leerkracht niet gestoord kan worden.

De leerlingen in de groepen 3 t/m 8 zetten het Daltonblokje op tafel. Het Dalton-blokje kent 4 kanten:

**Groene rondje:** Ik ben zelfstandig aan het werk, maar er mag mij gevraagd worden om te helpen.

**Oranje rondje:** Ik ben zelfstandig aan het werk, maar er mag mij gevraagd worden om te helpen. Dit mag alleen met de fluisterstem. Dit rondje is verplicht om te gebruiken in de hal.



**Rode rondje:** Ik ben zelfstandig aan het werk en wil niet gestoord worden. Ik werk volledig in stilte. Dit rondje is verplicht om te gebruiken op de stiltewerkplekken.

Vraagteken: Ik ben zelfstandig aan het werk en heb een vraag/probleem. Ik kan mijn schoudermaatje vragen om mij te helpen, alleen wanneer zijn/haar blokje op groen staat. Wanneer dit niet zo is werk ik rustig verder met een andere opdracht en stel de vraag aan de leerkracht wanneer hij/zij bij me komt.

### 3.6 Maatjeswerk

Samenwerken is een belangrijke pijler bij ons op school. Het helpt bij de sfeer in de klas en het welbevinden van leerlingen. Ook sta je samen sterker en kun je samen meer bereiken dan alleen. Om kinderen met zoveel mogelijk verschillende kinderen te laten samenwerken, werken wij met maatjes op het maatjesbord. Elke leerling is gekoppeld aan een andere leerling en dit hangt zichtbaar in elke klas, zie foto. Samen met het maatje wordt er gewerkt aan verschillende opdrachten/activiteiten, maar het maatje wordt ook ingezet bij bijvoorbeeld het samen lopen in de rij. De maatjes worden in de groepen 1, 2 en 3 na elke vakantie veranderd door de leerkracht, de maatjes in de groepen 4 t/m 8 worden elke week veranderd door de leerkracht.



### 3.7 Zelfcorrectie door leerkracht of het kind

Het zelf corrigeren van werk wordt bij ons op school gestimuleerd.

Zelfcorrectie heeft namelijk een aantal voordelen:

- Het heeft een leereffect, leerlingen zien gelijk hun gemaakte fout en zullen zich gelijk afvragen waardoor die fout is ontstaan. Ze gaan dit zelf onderzoeken en mogen indien gewenst hun blokje naar vraagteken draaien, zodat de leerkracht ze zo snel mogelijk kan komen helpen.
- Leerlingen krijgen inzicht in hun eigen doelen, waarbij ze mogelijk nog extra hulp nodig hebben.
- Er is gelijk feedback, leerlingen hoeven niet te wachten tot hun werk is nagekeken door de leerkracht.
- Leerlingen zien tevens wat ze al heel goed kunnen. Hierdoor kan een leerling ervoor kiezen om meer uitdaging op te zoeken in hun eigen leren. Zo zijn ze eigenaar van hun eigen leren.

Binnen de kleutergroepen is zelfcorrigerend materiaal aanwezig. Dit houdt in dat de leerlingen zelf kunnen bekijken of ze een bepaald werkje goed hebben gedaan. Voorbeelden hiervan zijn: Mini Loco en Pico Piccolo. In groep 3 beginnen de leerlingen met het zelfstandig nakijken van eigen werk, bijvoorbeeld rekensommen, een dictee en/of taken van de taakbrief. Hoe hoger de groep, hoe meer er door de leerlingen zelf wordt nagekeken.

### 3.8 Werkplekken/Werkpassen

Omdat elk werk verschillend is, is het ook prettig om verschillende werkplekken te hebben. Naast dat er in de vaste groepslokalen gewerkt kan worden, kunnen kinderen ook gebruik maken van andere plekken binnen de school om (samen) te werken. De groepen 1, 2 en 3 maken gebruik van werkplekken in de gang, bij het eigen lokaal. Groep 3 t/m 8 maakt gebruik van werkpassen om aan te geven welke plekken leerlingen kunnen werken en de hoeveelheid leerlingen enigszins te controleren.

Deze passen hangen voor elke groep aan een haakje in de klas. Zij mogen deze passen zelf pakken en naar de desbetreffende plek lopen. Hieronder worden de werkplekken toegelicht.



### 3.8.1 Samenwerkingsplekken

De middenbouw en bovenbouw maken gebruik van de hal om (samen) te werken. Wanneer zij hier samenwerken dragen zij een samenwerkingspas. Deze is blauw van kleur.



### 3.8.2 Stille werkplekken

Bij de groepen 4 t/m 8 zijn stille werkplekken gecreëerd, zodat de leerlingen ervoor kunnen kiezen om stil te werken buiten de groep. Wanneer de leerlingen buiten de groep werken op een stille werkplek, dan dragen zij een rode werkpas. Wanneer een leerling zich herhaaldelijk niet aan de regels houdt wat betreft het werken op de verschillende werkplekken, wordt de leerling teruggestuurd naar de groep en wordt de werkpas ingenomen. De leerkracht die hem inneemt brengt hem langs de leerkracht en legt uit waarom de pas is ingenomen. Op deze manier zorgen we ervoor dat de groepsleerkracht op de hoogte is.



Gebeurt dit vaker, dan zal de leerkracht met de leerling in gesprek gaan om te kijken hoe ze toch op bepaalde plekken in de school geconcentreerd kunnen werken. Gelukkig is dit tot op heden niet/zelden nodig. Binnen onze school zijn alle leerkrachten verantwoordelijk voor alle leerlingen. Dit betekent dat vragen van leerlingen ook beantwoord kunnen worden door de leerkracht van een andere groep.



## 3.9 Groepsdoorbrekend werken

Binnen onze school wordt er groepsdoorbrekend gewerkt. Dit past bij de Daltonkernwaarde samenwerking. Door groepsdoorbrekend te werken leren leerlingen van en met elkaar. Zo kunnen we beter aansluiten op de leerbehoeften van de leerlingen. We kunnen zo beter op niveau of op basis van talent aansluiten bij de kinderen. Dit gebeurt tijdens meerdere moment in de week: tutorrekenen, tutorlezen, talentenmiddagen, creamiddagen, klusmiddagen en nog vele andere momenten.

### 3.10 Tutorrekenen

Op onze school wordt er met rekenen groep overstijgend gewerkt, zoals tijdens het tutor rekenen. Tijdens dit moment begeleiden leerlingen uit groep 7 en 8 leerlingen uit de groepen 4, 5, 6 en 7 bij het automatiseren van de +, -, x en : sommen. Op basis van de rekenmuur van Bareka gaan de tutores gericht met één of twee leerlingen aan de slag. Dit gebeurt door leerlingen die dat deel van de rekenmuur zelf al op goed niveau en in een behoorlijk tempo beheersen. Tijdens dit tutor rekenen worden alle kernwaarden van Dalton geraakt en dit maakt ons tutor rekenen tot één van de Daltonparels van onze school. Twee keer in de week staat het tutor rekenen vijftien minuten op het

rooster. De afgelopen schooljaren is aangetoond dat de opbrengsten van het automatiseren, mede door het tutor rekenen zijn verbeterd.

### 3.11 Tutorspelen

Tijdens de pauzes werken we met tutores uit groep 7 en 8 om het schoolplein nog beter te benutten. Deze leerlingen hebben zich vrijwillig aangemeld, omdat ze het leuk vinden om buitenspellen te bedenken en aan te bieden waar iedereen aan mee kan doen. Dit noemen we tutorspelen. Samen met het beweegteam bereiden ze buitenactiviteiten voor, waarbij zowel oude spelletjes, zoals stoepranden, knikkeren en elastieken, als zelfbedachte spellen een plek krijgen.

Het organiseren van deze spellen sluit naadloos aan bij de kernwaarden van Dalton: zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid. Kinderen bedenken of zoeken een spel uit, bereiden dit zorgvuldig voor en bieden het vervolgens aan tijdens de pauze. Door gebruik te maken van reflectieformulieren en samen te evalueren, wordt het proces continu verbeterd.

De Daltoncoördinator en het beweegteam sturen dit proces aan en begeleiden waar nodig. Sinds de start afgelopen jaar heeft deze aanpak een positief effect gehad op zowel de tutores als de spelende kinderen. Daarom zetten we dit met enthousiasme voort en blijven we het verder ontwikkelen.

### 3.12 Talentenmiddag

Om kinderen hun eigen talenten te laten ontdekken worden er op onze school meerdere keren per jaar een talentenmiddag georganiseerd. Tijdens deze middag kiezen leerlingen hun eigen activiteit om bepaalde talenten van henzelf te ontdekken en/of verder te ontplooien. Voorbeelden van de activiteiten tijdens deze middag zijn: koken, sport, techniek, muziek, yoga, dans, technisch bezig zijn en nog vele andere gebieden waarin kinderen hun talent kunnen laten zien. Wij werken op school met de 39 talenten van Luk de Wulf. We zijn in 2022 dan ook talentschool geworden.



**KINDER  
TALENTEN  
FLUISTERAAR**

Om beter in te spelen op de talenten van kinderen benoemen we soms niet van tevoren wat de activiteit gaat zijn, maar beschrijven we welke talenten passen bij de activiteit. Kinderen schrijven zich dan in op basis van de talenten die het beste bij hen passen. Zo kunnen ze hun eigen talenten beter ontplooien en ontdekken eventueel hun talent in een nieuwe context. Op deze manier krijgen ze weer meer inzicht in zichzelf en hun talenten.

### 3.13 Creamiddagen

Enkele keren per jaar hebben we creamiddagen, waarbij er schoolbreed creatief gewerkt wordt aan verschillende domeinen. Elke creamiddag staat er in elk lokaal een andere techniek centraal. De werkgroep brengt in kaart welke domeinen aanbod komen en waar de leerlingen uit kunnen kiezen. Echter is het wel de bedoelingen dat de leerlingen aan het einde zoveel mogelijk domeinen hebben ervaren. Er is niet een vaststaand eindproduct, maar de leerlingen hebben hier keuzevrijheid in. Deze lessen zijn groepsdoorbrekend, waardoor leerlingen uit verschillende groepen elkaar ook kunnen helpen of met andere kinderen kunnen samenwerken. De jongere kinderen werken niet persé naar

een eindproduct, maar gaan eerst bezig met het ervaren van de aangeboden techniek. De werkjes worden altijd tentoongesteld in de klas of hal of als er een speciale middag of avond op school is, bijvoorbeeld de herfstfair.

### 3.14 Leerlingenraad

Binnen onze school is er een leerlingenraad actief. We hebben dit zodat leerlingen een stem hebben binnen de schoolorganisatie. Op deze manier wordt de betrokkenheid van de leerlingen bevorderd en maken de leerlingen kennis met democratische beginselen. Uit de groepen 5, 6, 7 en 8 zijn er twee leerlingen vertegenwoordigd in de leerlingenraad. Aan het begin van het schooljaar wordt er één nieuwe leerling namens de groep of de leerkracht (om en om per jaar) gekozen, dit wordt aangestuurd door de daltoncoördinator. Degene die er één jaar inzit draait nog een jaar mee. Een leerling is dus twee jaar achter elkaar beschikbaar voor de leerlingenraad. De leerlingenraad komt eens per maand maximaal één uur onder schooltijd bij elkaar en neemt ideeën mee vanuit de groep. De leerlingen van de leerlingenraad organiseren met de klas een klassenvergadering, waarbij ze terug- en vooruitkijken naar hoe het gaat op school. De belangrijke punten nemen zij mee naar de vergadering met de leerlingenraad.

De directeur of Daltoncoördinator is bij iedere vergadering aanwezig en bewaakt het vergaderproces, waarbij wel de voorzitter en notulist leerlingen zijn uit de raad. De directeur of Daltoncoördinator is dan vooral de coach van de voorzitter en de notulist om hen te sturen in deze rol. De leden van de leerlingenraad lichten genomen besluiten in de eigen groep toe. De leerlingen vergaderen en zijn medeverantwoordelijk voor bijvoorbeeld:

- De inrichting van het schoolplein
- Adviezen geven voor het schoolreisje
- Buiten-speelmateriaal
- Maar ook onderwijsinhoudelijke punten:
  - Hoe gaat het buitenspelen met elkaar?
  - Is er genoeg toezicht buiten tijdens het spelen?
  - Wat doet een goede leerkracht?
  - Hoe zien goede lessen eruit?
- En nog vele andere punten (soms ook situationeel)



### 3.15 Dalton-rapport

Twee keer per jaar (in februari en juni) krijgen de leerlingen hun rapport mee naar huis. Groep ½ krijgt een rapport via Mijngleutergroep. Per 2023 werken groep 3 t/m 8 met Mijnrapportfolio, waarbij de leerlingen digitaal allerlei resultaten en vorderingen bijhouden. Niet alleen op basis van resultaten, maar ook op basis van persoonsvorming. Door te reflecteren op hun leren en vaardigheden krijgen ze meer zelfinzicht en krijgen leerlingen meer verantwoordelijkheid voor hun leerproces. In het rapport beoordelen leerlingen zichzelf bij 16 stellingen die te maken hebben met de kernwaarden van Dalton. De ontwikkeling van de beantwoording van deze stellingen wordt bijgehouden in grafiekjes. De leerkracht beantwoordt met zijn blik ongeveer dezelfde stellingen over de kinderen uit zijn klas. Door middel van kindgesprekken kun je vervolgens samen met de kinderen reflecteren en doelen stellen. Vanaf groep 6 gaan we die doelen beschrijven en maken de kinderen een plan van aanpak om hieraan



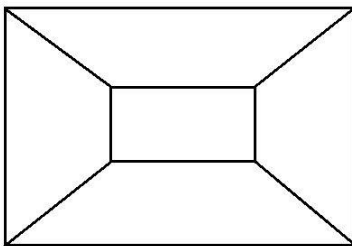
te werken. Ook dit gebeurt in de online omgeving van MijnRapportfolio. Dit portfolio is een levend document, aangezien het gedurende het gehele jaar aanbod komt.

Zo reflecteren ze het hele jaar op hun leerdoelen en persoonlijke doelen. Ze mogen foto's uploaden waar ze trots op zijn. Dit zorgt ervoor dat de leerlingen meer eigenaar worden van hun eigen leerontwikkeling. Dit is een krachtig aspect van Dalton en zorgt ervoor dat leerlingen snappen waarom ze bepaalde dingen oefenen en zich verder willen ontwikkelen.

### 3.16 Coöperatieve werkvormen

In alle groepen worden verschillende coöperatieve werkvormen ingezet om het leren leuker en afwisselender te maken. Coöperatieve werkvormen stimuleren het samenwerken van de leerlingen onderling en zorgen ervoor dat elke leerling evenveel inbreng heeft. De werkvormen zijn voor alle vakken inzetbaar. Voorbeelden hiervan zijn: Denken-delen-uitwisselen, Placemat en Wandel-wissel-uit.

Hoewel we al verschillende studiemomenten hebben benut om aandacht te besteden aan het gebruik van coöperatieve werkvormen, zijn we ons ervan bewust dat we hier nog niet optimaal mee werken. Daarnaast zijn er nog geen vaste afspraken gemaakt over het gebruik van deze werkvormen, wat leerkrachten juist de ruimte geeft om veel uit te proberen en te ontdekken wat het beste werkt in hun groep. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt, en we willen deze aanpak de komende jaren verder ontwikkelen en intensiever toepassen in onze lessen.



### 3.17 De bibliotheek op school

Om het lezen, leesplezier en taalontwikkeling te stimuleren hebben wij een bieb op school. Deze is sinds 2020 geopend. Alle leerlingen van onze school mogen elke week boeken lenen bij deze bibliotheek. De boeken worden uitgeleend door de leerlingen van groep 7 en 8. Op maandag en woensdag is de bibliotheek geopend voor het wisselen van boeken. Op deze momenten mogen de kinderen van de groepen 3 t/m 8 zelf beslissen wanneer ze hun boek willen ruilen. Op de woensdag is er een werknemer van de Bibliotheek aanwezig op onze school, om kinderen te helpen bij het zoeken naar goede en passende boeken, zodat ze gemotiveerd aan de slag kunnen blijven met het lezen.

De uitleen van de boeken wordt dus gedaan door leerlingen van groep 7 en groep 8. Zij zorgen dat de boeken op de pasjes van de kinderen worden gezet en boeken die zijn ingenomen weer netjes in de bibliotheek worden gezet. De leerlingen van groep 7 en 8 zijn dus de eigenaar over het reilen en zeilen van de schoolbibliotheek. Hierbij ondersteunt groep 5/6 met het netjes houden en opruimen van de bieb. Zo kunnen de kinderen van groep 7 en 8 hun taken nog beter en zorgvuldiger uitvoeren.



### 3.18 Groene schoolplein

We zijn trots op ons Groene schoolplein. Kinderen kunnen rondom de school volop spelen in het Groen. Met als resultaat dat het plein uitnodigt tot meer beweging, kinderen worden creatiever in speelgedrag en het welbevinden wordt vergroot. Ook hebben we een verschillende waar kinderen met Groene vingers in kunnen werken.

### 3.19 Koken

Bij ons op school gaan we ook graag met leerlingen de keuken in. In koken komen namelijk de Daltonkernwaarden zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid terug. Tijdens het koken leren kinderen zelfstandig taken uitvoeren, zoals afwegen, snijden en recepten volgen, wat hun zelfredzaamheid versterkt. Samenwerken is essentieel bij het verdelen van taken en het overleggen om tot een goed resultaat te komen. Daarnaast leren kinderen verantwoordelijkheid nemen voor veilig werken, hygiëne en opruimen. Bovendien werken we af en toe ook groepsdoorbroken waarbij oudere leerlingen de jongere kinderen begeleiden (natuurlijk onder het toezicht van een leerkracht). Hierbij speelt samenwerking en verantwoordelijkheid een belangrijke rol.

Koken is daarmee niet alleen een leuke activiteit, maar ook een waardevolle manier om de kernwaarden van Dalton in de praktijk te brengen.

### 3.20 Loslaten van de methode

Wij zijn een Daltonschoon en tonen ook als team lef. Wij laten daarom de methodes (gedeeltelijk) los en vormen ons eigen onderwijs. Dit doen wij omdat we zo meer maatwerk aan kinderen kunnen bieden door in te spelen op de individuele behoeften, interesses en talenten van leerlingen. Dit bevordert niet alleen het leerplezier, maar ook de intrinsieke motivatie. Op deze manier kunnen we ook ruimte maken voor actuele en schoolbrede thema's die aansluiten bij de leefwereld van leerlingen. We durven als school een pauze te nemen als er meer ruimte nodig is om te remediëren. Zo zorgen we ervoor dat wat we aanbieden goed gebeurt en de kinderen deze nieuwe kennis of vaardigheden ook daadwerkelijk kunnen toepassen.

Voor een aantal vakken gebruiken we nog wel methodes als leidraad, maar met taal hebben we ook dat helemaal losgelaten. Wij hebben onze eigen taalleerlijn uitgewerkt en bedenken en geven hierbij eigen lessen, waarbij de taaldoelen centraal staan. Natuurlijk houden wij de kerndoelen goed in de gaten, maar krijgen zo meer ruimtes om de taaldoelen binnen de actuele of schoolbrede thema's te kunnen aanleren. Zo kunnen we ook meer uitdagende en ook actuelere lessen aanbieden. 'Learning

must be fun', was een uitspraak van de grondlegger van Dalton. Op onze eigen manier zorgen we hier zeker voor!

## Hoofstuk 4: Onze 'Daltonparels'

Als school streven we ernaar om iedere leerling het best mogelijke onderwijs te bieden, waarbij we talenten laten groeien en kansen creëren voor de toekomst. In dit proces zijn er bepaalde elementen die echt uitblinken – onderdelen waar we met recht trots op zijn. We noemen deze graag onze 'parels': bijzondere aspecten van ons onderwijs die laten zien waar we als school in uitblinken en wat ons uniek maakt. Deze parels vormen de kern van onze kracht en zetten we graag in de schijnwerpers. Hieronder nemen we je mee langs enkele van deze waardevolle hoogtepunten.

### 4.1 Onze geluXswijzer

Zoals in hoofdstuk 2.2 te lezen was, hebben wij een eigen geluXswijzer. Zoals daar te lezen is, is dat de leidraad door onze hele school. Deze geluXswijzer hebben wij zelf ontworpen als school. Hierdoor is deze gemaakt naar wat voor ons en de kinderen goed werkt. Wij zorgen ervoor dat deze geluXswijzer veel wordt toegepast, maar vooral ook erg zichtbaar is. Daar waar een klaver van de geluXswijzer veelvuldig gebruikt moet worden, hangen onze wegwijzerpoppetjes van die klaver. Op deze manier worden de kinderen herinnert wat er van hen verwacht wordt en kunnen we samen zorgen voor meer succeservaringen. Voor ons is dit onderdeel zo normaal dat we vergeten hoe uniek dit is. En dat maakt onze geluXswijzer juist onze kracht.

### Onze geluXswijzer



### 4.2 Werken in vrijheid

Het Dalton werken is voor iedereen anders. Daar zijn wij als leerkrachten en kinderen ons bewust van. Hierdoor is de uitvoering voor iedereen weer anders en passend bij wat een kind aankan. Wij kunnen in onze school veel vrijheid bieden. Hierbij helpt de leerkracht de leerlingen te begeleiden om steeds meer zelf te kunnen verzorgen en een goed te kunnen blijven werken. Voorbeelden van de onderdelen die wij onze kinderen kunnen bieden zijn bijvoorbeeld: het kiezen van eigen plekken. We hebben in de school verschillende plekken waar kinderen stil of juist samen kunnen werken. Deze plekken zijn buiten de klas. Met halpassen kunnen de kinderen zelfstandig de keuze maken om hier gebruik van te maken. Ook zorgen we er zo samen voor dat het niet te vol wordt, zodat het goede werkplekken blijven om te werken. Ook kunnen we doormiddel van onze dagplanning kinderen zelfstandig na laten denken over of zij instructie nodig hebben of niet. Op het bord staat een voorbeeld(-som). Kunnen kinderen dit voorbeeld met de juiste strategie oplossen, laten zij zien dat ze de instructie niet nodig hebben. Zij kunnen dus meteen aan de slag en houden meer tijd over om zich te verdiepen in andere stof van dat betreffende vak. Op deze manier kunnen zij stof die ze nog lastig vinden verder oefenen of hun kennis verbreden. Daarnaast hebben kinderen inspraak in hun eigen taakbrief. Zo kunnen zij ervoor kiezen, in overleg met de leerkracht, om bepaalde taken niet te doen en andere taken hiervoor in de plaats te maken. Zo zou een leerling die voorloopt op rekenen, meer tijd kunnen maken voor vakken die hij/zij nog moeilijk vindt. Daarnaast hebben sommige kinderen ook extra uitdagende opdrachten (van een vak of vakoverstijgend) die zij in plaats van de makkelijke opdrachten kunnen maken. Op deze manier zijn zij vrij om een meer passende weektaak voor zichzelf te creëren.

### 4.3 Groepsdoorbrekend werken

Op onze school vinden we samenwerken erg belangrijk, zowel voor de kinderen als leerkrachten. Hierdoor bieden wij verschillende momenten groepsdoorbrekend werken aan. Op deze manier kunnen kinderen van elkaar leren, zowel jonger als ouder. Maar ook leerkrachten kunnen op deze manier meer en meer keuzevrijheid

bieden aan de kinderen. Zo kunnen we met tutores wekelijks kinderen bij elkaar brengen om elkaar te helpen. Denk hierbij aan tutor rekenen, tutor lezen of tutor spelen. Daarnaast kunnen we leerlingen met verschillende middagen meer dan het dagelijkse curriculum bieden. Denk hierbij aan crea-, klus- en talentenmiddagen. De leerkrachten bieden hierbij iets aan dat goed bij hen past waardoor leerlingen nog meer van deze 'expert' leerkracht kan leren.

#### 4.4 Tutor rekenen

In het hoofdstuk 3.12 is tutor rekenen al uitgebreid besproken wat tutor rekenen inhoudt. Dit onderdeel wordt al jaren bij ons op school uitgevoerd. Doordat we al veel ervaring hiermee hebben, hebben we het ook steeds kunnen verbeteren. Op dit moment biedt het tutor rekenen mogelijkheden om elk kind een individueel aanbod te bieden. De tutores helpen de kinderen die het automatiseren al enigszins beheersen, maar nog meer tempo moeten maken door bijvoorbeeld rekenspellen. De tutor leert er meer van door het automatiseren te herhalen, maar vooral ook de verantwoordelijkheden die erbij komen. De tutorleerling profiteert van de tijd en hulp van de tutor om beter en sneller te kunnen rekenen. Daarnaast heeft de leerkracht op deze manier ruimte om extra instructie te bieden aan de kinderen die dit nog hard nodig hebben. Ook dit wordt groepsdoorbrekend gedaan waardoor leerkracht 'experts' zijn van een bepaalde laag in het rekenmuurtje en meer hulp kunnen bieden aan de kinderen die dat nodig hebben. Tevens is er een groep leerlingen die uitgedaagd kan worden omdat zij het automatiseren al voldoende beheersen. Op deze manier worden de mogelijkheden gecreëerd om volledig bij de leerlingen aan te sluiten.

#### 4.5 Tutor spelen (een parel in wording)

In hoofdstuk 3.20 is al uitgebreid uitgelegd wat het tutor spelen inhoudt. Deze parel bevat alle kernwaarden die er bestaan en sluit helemaal aan bij het gedachtegoed van Helen Parkhurst. Het is een parel in wording, omdat het nog maar een jaar geleden is gestart en nog enigszins in ontwikkeling is. We hebben al menig geluksmomentje beleefd tijdens het Tutor spelen.

## Bijlage 1: Goede Daltonleerkracht







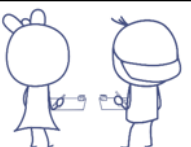

### EEN GELUKKIGE DALTON LEERKRACHT

WAT?	Hoe doe ik dat? Ik.....
	<p>laat leerlingen op basis van de weektaak hun eigen werk plannen.                      laat leerlingen waar mogelijk zelfstandig (samen)werken.                      laat leerlingen (soms) doelgericht doelen en beoordelingscriteria formuleren.                      leer leerlingen hoge verwachtingen te hebben en zichzelf eisen te stellen.                      leer leerlingen hun eigen leerproces in de gaten te houden.                      bevorder eigen ideeën bij leerlingen.</p>
	<p><b>Zorgen voor elkaar</b>                      hanteer afgesproken (schoolbrede) regels.                      stimuleer zelfvertrouwen en leer dat fouten maken mag.                      behandel leerlingen met respect.                      stimuleer dat leerlingen elkaar met respect behandelen.                      grijp tijdig in bij storingen en probleemgedrag.                      toon lef en durf keuzes buiten de gebaande paden te maken.</p> <p><b>Lesorganisatie</b>                      zorg dat er weinig tijd verloren gaat bij de start en tijdens de les.                      zorg voor een logisch opgebouwde en gestructureerde les.                      heb mijn lessen en weektaak goed en tijdig voorbereid en georganiseerd.                      ben alert tijdens de les en heb goed overzicht.                      zorg voor een uitdagende leeromgeving.                      zorg voor een nette, gestructureerde leeromgeving.</p> <p><b>Leerlingenactiviteiten</b>                      varieer in (activerende) lesactiviteiten en/of verwerkingsvormen.                      ben enthousiast en wek enthousiasme bij leerlingen.                      zorg ervoor dat leerlingen betrokken en taakgericht werken.</p>

	<p>geef leerlingen een zekere mate van eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap.</p>
<p><b>Samenwerken</b> We spelen en leren samen!</p>	<p>stimuleer leerlingen naar elkaar te luisteren en samen te werken. zorg voor interactie in de les en tijdens de instructie. houd rekening met verschillen tussen leerlingen (denk aan tijd, taalgebruik en/of inhoud). laat leerlingen begeleid inoefenen. geef verlengde instructie aan leerlingen die daar behoefte aan hebben. spreid mijn aandacht over de leerlingen.</p>
<p><b>Reflectie</b> We denken na over wat we doen en groeien hierdoor!</p>	<p><b>Reflectie vóór en tijdens de les</b> hanteer een DI-model bij nieuwe lesstof. haal voorkennis op en sluit daar bij aan. bespreek het doel van de les met leerlingen. anticipeer op te verwachten moeilijkheden. zorg voor aansluiting bij nieuwe kennis. bied passende oplossingsstrategieën aan. loop rond, observeer en bied hulp waar nodig. controleer of leerlingen de lesstof begrepen hebben. sluit de les af door te reflecteren op het proces en product.</p> <p><b>Reflectie op werk en gedrag</b> laat voorbeeldgedrag zien en bespreek dit met leerlingen. geef positieve en opbouwende feedback. laat leerlingen elkaar feedback geven. laat leerlingen inzien wat hun talenten zijn. laat leerlingen reflecteren op hun samenwerking. reflecteer op mijn handelen en vier mijn fouten en successen. durf keuzes te maken in het belang van mijn eigen vitaliteit. verken mijn talenten en zet deze in.</p>

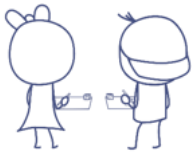
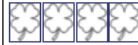



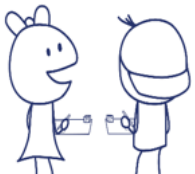






## Bijlage 2: Voorbeeld weektaak

Vorkant:

Zelfstandig werken		Naam: .....	Maatje: .....	Datum: 09-01 tot 15-01	
	Taak	Planning	Af	Iakijker	Reflectie
 <p><b>Rekenen</b></p>	Werk 10 minuten aan je periodetaak.				☐☐☐☐☐☐
	Sommenoefenen.nl -> taak vermenigvuldigen en delen.				☐☐☐☐☐☐
	Ik maak het werkblad redactiesommen.			✓	☐☐☐☐☐☐
	Ik maak het werkblad maateenheden omrekenen.				✓
 <p><b>Taal</b></p>	Maak van je werkboek Engels, unit 2 tasks blz. 16/17. Je mag kiezen uit ***-opdrachten of uit de *****-opdrachten.			✓	☐☐☐☐☐☐
	Lees het bronnenblad "Boze verliezers" en arceer alle persoonsvormen in de zin.				☐☐☐☐☐☐
	Spellingoefenen.nl --> taak 14				☐☐☐☐☐☐
	Ik werk 15 minuten aan mijn topomasters. (kun je niet verder, dan laat het de leerkracht weten.) Kies een eigen leerdoel: Ik wil werken aan het volgende doel: (je mag het vak/onderwerp zelf kiezen)				☐☐☐☐☐☐
	.....				☐☐☐☐☐☐
	.....				☐☐☐☐☐☐

Z.o.z voor de achterkant

Achterkant:

	Overige taken 2: Ik ga 15 minuten lezen uit de Graphic Novel van Anne Frank. (dit mag op de bank)						
	Vul het reflectieformulier met je maatje in als je tutorspelen leidt. (Je mag ook 1 taak van de weektaak afstrepen. maak hier een verstandige keuze in!)						
Mijn leerdoelen:			Hoe ga ik dit doen?				
Reflectie op mijn leerdoelen:							
							
Joel 1:							
	Keuzetaken: Periodetaak						
	Schrijf een talentenbriefje voor iemand, kies een talent uit van de poster die bij diegene past en leg uit waarom.						
	Puzzel uit puzzelboekje --> vraag juf of meneer						
	Condititraining/ topomasters						
	Diamond painting						
	In overleg met juf / meneer een andere opdracht.						